

19.41x25.94	1/2	עמוד 24	themarker - מגזין	02/03/2021	76412827-7
מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית - 25170					

מרכז טאוב: הנפגעות העיקריות ממשבר הקורונה הן נשים

משבר הקורונה ערער באופן משמעותי את ההישגים המרשימים של הנשים הישראליות בשוק העבודה בעשורים האחרונים. ההשלכות של הטלטלה הזאת הן כבירות, אך טמונות בה גם הזדמנויות לשינוי חיובי // ליאורה בוורס

ליאורה בוורס | צילום: פלאש 90

לדוגמה, נשים הן 76% מכוח העבודה בענף הבי-ריאות, אך 83% מתובעי דמי האבטלה בענף בגל הראשון, ובאופן דומה, הן 41% מהמועסקים בענף טכנולוגיות המידע והתקשורת, אך 54% מתובעי דמי האבטלה בענף. נראה אפוא כי אין בקביעה שיותר נשים איבדו את עבודתן במשבר משום שהן נוטות לעבוד בענפים שנפגעו בו במידה הקשה ביותר כדי לספק הסכר מלא לתופעה.

ישנן סיבות אפשריות נוספות לאובדן המשרות הלא-פרופורציונלי בקרב נשים בימי הסגריים, למשל מעמדן הרעוע יותר בכוח העבודה - הן עובדות פחות שעות, במשרות זמניות ובתפקידים זוטרים יותר, והקביעות שלהן מתעכבת בגלל חופשות לידה - ועל כן, למרות ששכרן נמוך יותר, הן המועמדות הראשונות לפיטורים או לחל"ת. גורם נוסף הוא הצורך לטפל בילדים שנמצאים בבית ללא מסגרות חינוך וללא סיוע. במשקי הבית בישראל שכרן של הנשים נמוך על פי רוב משכר הגברים, אם בגלל עיסוקן ושעות העבודה שלהן (23 שעות שבועיות בממוצע של אם עובדת לעומת 36 שעות של אב עובד, לפי נתוני מרכז טאוב) ואם מסיבות אחרות. נשים גם עוסקות יותר בעבודות הבית, ולפיכך ההיגיון מכתוב שהנשים הן שיוותרו על העבודה כדי לטפל בילדים ולשהות בבית בזמן שבתי הספר סגורים.

נוסף על אובדן משרות גרם המשבר גם לקיצוץ ציצים בהיקפי משרות ובשכר לשעה של מי שהמשיכו לעבוד. המוסד לביטוח לאומי מצא

רונה מסכן את ההישגים שצברו הנשים בשוק העבודה. יציאתן של נשים משוק העבודה בגלל המשבר עלולה להשפיע על שכרן בעתיד, שכן בעקבות מיתון לפעמים עוברות שנים עד שמובטלים מצליחים להגיע לאותן רמות של שכר שהשתכרו לפניו. יתרה מזו, שיעורי התעסוקה, שעות העבודה והשכר מתבטאים בסופו של דבר בחיסכון הפנסיוני שיצברו הנשים לפרישתן.

אולם אחד הדברים המטרידים הוא ששיעורן של הנשים שהוצאו לחל"ת גדל בכל סגר. על פי נתוני שירות התעסוקה שהתפרסמו בעיתון "הארץ", בסגר הראשון היוו הנשים מעל 56% מן המובטלים החדשים, בסגר בספטמבר גדל שיעורן והגיע ל-60%, ובשלושת השבועות הראשונים של הסגר השלישי הוא התקרר ל-70%.

מספרן הגבוה של נשים שאיבדו את מקום עבודתן בעקבות המשבר הוא תופעה כלל עולמית, ובמידה רבה נובע מן הענפים שנפגעו. בעקבות הקורונה נפגעו בעיקר ענפים כמו התיירות והמסחר הקמעונאי, ששיעור הנשים המועסקות בהם גבוה במיוחד. ואולם בישראל מצטיירת תמונה שונה: מנתוני הסגר הראשון מתברר שב-18 מ-19 ענפים שיעור הנשים שהגישו תביעה לדמי אבטלה היה גבוה משיעורן בקרב העובדים באותו ענף.

המגפה העולמית גרמה לאובדן משרות וליירידות שכר וערערה את חייהם של מיליונים, אולם מי שנפגעו במיוחד הן הנשים. שיעור רי המובטלים והעובדים שהוצאו לחל"ת בעקבות הקורונה הגיעו באפריל ל-34%. מ-1 במרץ עד 10 במאי 2020, 56% מהתביעות עבור דמי אבטלה שהוגשו למוסד לביטוח לאומי היו של נשים. יש לציין שלאחר הסגר הראשון נשים רבות חזרו לשוק העבודה, תופעה שחזרה על עצמה גם בסגר השני, ובסגר השלישי צופים שהמגמה תהיה דומה.

ערב משבר הקורונה כמעט מחצית מהמורעסקים בישראל היו נשים, והן התקדמו מאוד בשוק העבודה בעשורים שלפני המגפה. שיעור התעסוקה של נשים בישראל בגיל העבודה עמד על 74%, גבוה מן הממוצע ב-OECD (66%). אלא שישראל בולטת גם בממוצע של כ-3 ילדים לאישה ועומדת בראש רשימת טבלת הילודה ב-OECD, בהפרש ניכר מיתר המדינות. האם העובדת בישראל היא הנורמה, וברוב המי שפחות הכנסה כפולה היא כמעט בגדר הכרח.

השפעת הקורונה על נשים בשוק העבודה

כמו במדינות אחרות, גם בישראל משבר הקור-

אחוז הבלתי מועסקים ואחוז הנעדרים זמנית מעבודה בשל הקורונה מכוח העבודה, 2020

מקור: ליאורה בוורס, מרכז טאוב | נתונים הלמ"ס

